

JÄRVI-SUOMEN KYLÄT RY

VUOSIKERTOMUS VUODELTA 2010

Hyväksytty 9.4.2011

1 Yleistä

Kulunut vuosi oli Järvi-Suomen kylien (Jäsky) 13. toimintavuosi. Mikkelin läänin kyläasian neuvottelukunnan aika mukaan lukien toimintavuosi oli 19.

2 Etelä-Savon kylätoimijat

Jäskyn alueella on kylätoimintaa 220 kyläyhdistyksellä ja kylätoimikunnalla joille kaikille menee Jäskyn posti. Kaupunginosayhdistyksiä on Jäskyn postituslistassa 15. Monet maakunnan kylistä ovat lisänneet toimintaansa viime vuosina ja myös saavuttaneet tuloksia mm. asukasmäärän kasvuna.

3 Jäsenistö

Jäskyn jäsenmäärä on edelleen kasvanut. Jäsenet vuoden lopussa:

	2010	2009	2008	2007	2006	2005
Yhdistyksiä	108	102	96	86	82	81
Henkilöjäseniä	109	102	92	74	63	56
Kannatusjäseniä	13	13	13	12	9	12
Yhteensä	230	217	201	172	154	149

4 Hallitus ja kokoukset

Järvi-Suomen kylät ry:n hallitus vuonna 2010:

Ikka Sutinen, Mikkeli, puheenjohtaja
Leena Suhonen, Rantasalmi, varalla Marita Mattila, Mäntyharju,
Jukka Paatero, Ristiina, varalla Pentti Nieminen, Kangasniemi,
Leena Äärimaa, Hirvensalmi, varalla Veikko Simelius Heinävedeltä,
Eila Puhakainen, Juva, varalla Pia Niilo-Rämä, Mikkeli
Asko Hirvonen, Savonlinna, varalla Riitta-Liisa Kallioinen, Savonlinna,
Jouko Mälkiä, Enonkoski, varalla Esko Makkonen, Savonranta,
Riitta-Leena Jantunen, Mikkeli, varalla Veli Oinonen, Ristiina,
Seppo Intke, Pieksämäki, varalla Leo Sistonen, Sulkava.

Sihteerinä ja rahastonhoitajana toimi kyläasiamies Henrik Hausen, Pertunmaa ja kirjanpitäjänä Sari Vuorinen, Punkaharju.

Jäskyn kyläasiamiehenä on toiminut vuodesta 2003 alkaen Henrik Hausen. Kyläasiamies on Jäskyn toiminnanjohtaja ja kylien työrukkanen ja on toiminut myös Jäskyn hankkeiden vastuuhenkilönä ja vetäjänä.

Kevätkokous järjestettiin 27.3. Punkaharjun Hiukkajoella ja syyskokous 20.11. Savonlinnan Savonrannan Rönkönvaarassa.

Hallitus kokoontui 5 kertaa: 13.1. Juvalla, läsnä 11 ml. sihteeri, 9.3. Ristiinassa, läsnä 10, 6.5. Sulkava, läsnä 9, 11.8. Pieksämäellä, läsnä 11, 20.10. Joroisissa, läsnä 13.

Suomen kylätoiminta ry:n kevätkokouksessa Helsingissä 29.4 Jäskyä edusti Henrik Hausen. Myös Sytyn syyskokouksessa Helsingissä 30.11 Henrik toimi Jäskyn edustajana.

5 Kylätoiminnan tuki

Neuvontapyyntöjä tuli runsaasti kylistä ja niihin vastattiin. 3 kyläyhdistystä rekisteröitiin vuoden aikana. Oravin kylä Savonlinnassa ja Korpijärvi Mikkelissä saivat valmiiksi kyläsuunnitelmansa ja useita muita aloitettiin.

Alustuksia ja esittelyä maakunnan kylätoimijoille oli muun muassa seuraavissa tilaisuuksissa: 13.1. Maaseutufoorumi, 28.1. Korpijärven kyläkokous kyläsuunnitelmasta, 10.2. Sopimuksellisuus-seminaari Mikkelin Naisvuoritalossa, 11.2. Maakunnan viestintäryhmä maakuntaliitossa Mikkelissä, 19.2. Osikonmäen kyläyhdistyksen juhla kokous Rantasalmella, 15.3. Pertunmaan asukashankintatyöryhmä, 3.5. Savonlinnan kylien neuvoston perustava kokous, 14.5. Mikkelin seudun vapaa-ajan asukkaiden valtuuskunta, 10.6. Kerimäen Anttolan kyläkokous kyläsuunnitelmasta, 14.6. Tiedotustilaisuus Savonlinnan Rönkönvaarassa, 22.7. Haastattelu Etelä-Savon radiossa, 15.9. Korpijärven kyläkokous, rekisteröinti, 17.9. Etelä-Karjalan kylien retki Otavaan, 27.9. Rahulassa Farmari-ilta ja 19.10. Kangasniemen seurakunnassa yhteistyökokous.

6 Maakunnallinen vaikuttaminen

Maakuntaohjelmasta laadittiin yksityiskohtainen neljän sivun kannanotto. Jäskey hyväksyi Uusiutuva Etelä-Savo maakuntasuunnitelman tavoitteita, mutta totesi, että uuden maakuntaohjelman luonnos vain osittain toteuttaa näitä tavoitteita. Jäskey esitti muun muassa:

- Maakunnassa rakennetaan runsaasti myös maaseutualueille, maakunnan asutusrakenne ei ole tiivistymässä.
- Rakennatkaisuille voitaisiin ehkä hieman vähentää liikennettä, mutta samalla asumisen ekologisuutta menetettäisiin.
- Uusiutuvan energian tuotannolla voisi olla maaseudulla jopa ratkaiseva merkitys, kunhan maakunnassa satsattaisiin paikalliseen energiajärjestelmään, joka tänne hyvin sopisi.
- Palveluyrittämistä, kulttuuria ja ympäristönhoitoa voisi korostaa enemmän, ohjelma on aika tuotantokeskeinen.
- Etelä-Savon matkailun vetovoimasta suuri osa on maaseudulta ja luonnosta.
- Kansainvälisyyttä pitää edistää monipuolisesti. Yhteistyötä voi olla eri ilmansuuntiin ja myös nuoria pitää ottaa mukaan.
- Kyläkoulujen turvaaminen olisi maakunnan etu.
- Ohjelman satsaukset ennakoiviin hyvinvointipalveluihin on kannatettavia ja toivottavasti näkyvät myös käytännön toimina.
- Ohjelmasta puuttuu tekijät ja työnjako. Miten esimerkiksi kolmas sektori osallistuu maakunnan kehittämiseen?
- Nuoria pitää kuunnella ja kansalaisvaikuttamista edistää.

Jäskey julkisti myös jäsenten ja kylien kannanottoja kirkonkylistä, energiasta ja kyläkouluista sekä kylien toimia Haitin hyväksi, laajakaista-asioissa, maakunnan tulomuuton edistämiseksi, matkailun kehittämiseksi. Myös Varkauden-Pieksämäen seudun kehittämisohjelman ideoita julkistettiin laajasti Jäskyn kotisivuilla.

Jäskey osallistui aktiivisesti moneen maakunnalliseen työryhmään, muun muassa maakuntaohjelman valmisteluun, Laajakaista kaikille -hankkeen ohjausryhmään, Etelä-Savon liikunnan Kyläsportti -hankkeen ohjausryhmään, Ruralian neuvottelukuntaan, Etelä-Savon maaseudun kehittämisohjelman seurantaryhmään, Etelä-Savon vesienhoidon yhteistyöryhmään, Etelä-Savon suurpetoneuvottelukuntaan jne. Työryhmät olivat nimensä mukaisesti työllistäviä, mutta niiden kautta Jäskey verkottuu maakunnassa ja pystyy ajamaan monia tärkeitä asioita.

Uusia työryhmiä olivat Etelä-Savon vesienhoidon yhteistyöryhmä johon nimettiin **Eila Puhakainen** ja Etelä-Savon suurpetoneuvottelukunta johon nimettiin **Jouko Mälkiä**.

Yhdessä MTK Etelä-Savon kanssa kutsuttiin koolle maakunnan maaseutujärjestöjen foorumin. Foorumi koostuu noin kaksi kertaa vuodessa pohtimaan yhteisiä tavoitteita. Foorumiyhteistyöhön eli kokoontumisiin ja sähköpostilistaan osallistuu 15 järjestöä.

Maakunnallinen vaikuttaminen vaatisi tiiviimpää yhteistyötä. Tähän on vain vaikea löytää muotoja. Leader-ryhmien, MTK Etelä-Savon, neuvontajärjestöjen, vapaa-ajan asukkaiden toimikuntien ja tutkimuslaitosten (erityisesti Ruralia, Juvenia ja Matkailualan opetus- ja tutkimuslaitos) kanssa on tiivistä, mutta jokaisella on omat roolinsa ja esimerkiksi Leader-ryhmiä, MTK:ta ja Jäskyä on mahdotonta yhdistää. Uudelle järjestölle olisi vai-

kea löytää resursseja. Maakuntaliiton työryhmissä Jäskey edustaa usein maaseutujärjestöjä mutta kuten sanottu ohjelmien valmistelu on kovin virkamies- ja poliittikkokeskeinen.

7 Maallemuuttopalvelu

Etelä-Savon maallemuuttopalvelu käynnistettiin Jäskyn toimesta maakunnan kehittämisrahalla tuetussa hankkeessa vuosina 2006–2007. Toiminta jatkui vuonna 2011. Kylillä oli 11 tonttipörssiä jotka saivat näkyvyyttä Jäskyn kotisivuilla ja Maallemuutto.info:ssa. Maallemuutto.info vuosimaksu 1 000 euroa maksettiin Jäskyn valtionavulla. Kylille välitettiin tietoa asunnonetsijöistä uutiskirjeissä.

Aktiivisissa kylissä saatiin erittäin hyvät tulokset: kampanjoiden ja tonttipörssien tuloksena saatiin uusia tontteja ja kiinteistöjä myyntiin ja pieniinkin kyliin kymmeniä uusia asukkaita. Maallemuuton edistäminen edellyttää kokemusten mukaan sekä innostuksen nostattamista kylissä (halutaan uusia asukkaita, myydään tontteja) että maaseutuasumisen markkinointia (kampanjoimassa mielellään kyläläiset itse).

Maaseutualueille rakennetaan edelleen vilkkaasti erityisesti lähelle kaupunkia. Maaseutu on tärkeä osa maakuntaa ja sen kehittäminen ei saa jäädä.

8 Kylien tiedotuksen tuki

Jäskey tarjoaa kylille ilmaista kotisivutilaa sekä auttaa uusien kotisivujen laatimisessa ja päivittämisessä. Tämä apu on ilmaista ja sitä käyttää 15 kylää. Kaikkien kylien kotisivut on näkyvästi linkitetty Jäskyn kotisivuilta. Jo 99 kylällä on omat kotisivut: kylämme ovat ulospäin suuntautuneita ja haluavat tiedottaa toiminnastaan!

Kyliens osoitteisto on tietysti edellytyksin myös muiden hankkeiden, tutkijoiden, kuntien ja esimerkiksi jäteveineuvojen käytössä.

9 Muu tiedotus

Jäskyn kotisivujen suosio on pysynyt korkealla. Kuukausittain kävijöitä on 2 000 – 3 000 ja kävijät vierailevat keskimäärin kolmella sivulla. Kesäisin erityisesti toimintakalenteri lisää kävijämääriä ja kokonaiskävijämäärät nousevat usein yli 3 000. Kävijämäärät kasvoivat nopeasti 2005–2006, sen jälkeen hitaammin ja nyt kävijämäärät ovat tasaantuneet.

Kotisivuja on pyritty kehittämään yhä monipuolisemmiksi. Niissä on muun muassa linkit kylien ja kuntien kotisivuille, kylät lueteltu kunnittain, toimintakalenteri, laaja linkkikokoelma, maallemuuttopalvelu ja tonttipörssien linkit, kylätoiminnan vinkkiluettelo, blogityyppinen ajankohtaispalsta, ajankohtaispalstan arkistot vuosittain ja alasivuja eri aiheista.

Jäskyllä on myös toimintakalenteri jossa muun muassa mainostetaan kylien kesä tapahtumia – Jäskyn kesäteatterikalenteri on maakunnan kattavin, vuonna 2010 mukana 35 eri näytelmää ja 200 muuta tapahtumaa.

Myös Facebookissa on levitetty tietoa maakunnan kylätoiminnasta ja harkinnassa on oman ryhmän perustaminen.

Kyläsoitteisto päivitettiin vuoden mittaan ja sitä käytti monet hankkeet, toimintaryhmät ja kunnat.

Kyläkirje tuotiin esille erityisesti oman maakunnan kylien hyviä esimerkkejä monimuotoisesta toiminnasta. Kyläkirjeitä lähetettiin 3 kpl. Kyläkirje menee yli 600 osoitteeseen kyliin, kuntiin ja yhteistyökumppaneille joten tieto Jäskyn toiminnasta leviää laajalle. Tällainen säännöllinen tiedotus on osoittautunut erittäin hyödylliseksi.

Uutiskirje lähti kylille 20 kertaa 500–600 sähköpostiosoitteeseen. Lisäksi uutiskirjeitä lähti yhden tai muutamman kunnan sähköpostiosoitteisiin. Uusi värikäs uutiskirje on saanut hyvän vastaanoton ja myönteistä otetta on kiitetty.

Mikkeliläisen Miämedian kanssa jatkettiin yhteistyötä.

Tapahtumista laadittiin lehdistötiedotteita ja Jäskey oli esillä lehdissä mm. vuoden kylän valinnan ja eri seminaarien yhteydessä. Lehdistötiedotteet lähtevät 35 eri lehteen yli 70 toimittajalle.

10 Jäskyn järjestämät tilaisuudet

Näistä tilaisuuksista on kuvia ja juttua Jäskyn arkistosivulla, www.jasky.net/arkis10.html

- Etelä-Savon järjestöjen **Maaseutufoorumi** kokoontui 13.1.2010, teemana maakuntaohjelma. Alustajat olivat maakuntaliitosta ja järjestöistä ja ohjelmasta käytiin vilkas keskustelu. Koollekutsujina toimivat Jäskey ja MTK Etelä-Savo. Järjestöjen osanotto oli hyvä. Suuri osa maakunnan maaseutujärjestöistä kuuluu Jäskyyn: ProAgria Etelä-Savo, MTK Etelä-Savo, Etelä-Savon yrittäjät, Etelä-Savon liikunta, Piällysmies, Pääjänne-LEADER, Rajupusu LEADER ja Veej'jakaja. Maakunnan maaseutujärjestöjen yhteistyöfoorumiin kuuluu lisäksi mm. 4H-piiri ja Mikkelin Settlementti.
- Jäskey järjesti **kyläpalveluseminaarin** Hiukkajoella 27.3. Luennoimassa oli muun muassa Johannesko-ti Oy:n toimitusjohtaja **Matti Vihma**.
- Yhdessä Leader-toimintaryhmien kanssa **järjestettiin kylätoimijoiden vierailu eduskunnassa sekä maa- ja metsätalousministeriössä** 8.4. Mukana oli 26 henkeä toimintaryhmistä ja Jäskystä. Eduskunnassa meitä oli vastassa viisi Etelä-Savon kuudesta kansanedustajasta. Vastaanotto oli myönteinen, kansanedustajat kertoivat arvostavansa maaseudun kylä- ja hanketoimintaa.
- Vuoden kyläksi valittiin Savonlinnan Rönkönvaara-Lapinlahti ja kylässä järjestettiin Vuoden kylän **julkistamisjuhla** 14.6. sekä **seminaari** 20.11. Juhlissa oli mukana suuri osa kylän yli 20 yrittäjästä ja seminaarin teemana oli kuntaliitos ja mukana muun muassa Savonlinnan kaupunginjohtaja ja kaupunginhallituksen puheenjohtaja.
- Kesän **Farmari maatalousnäyttelyn kyläosasto** oli suuri ponnistus. Kyläosastolla oli lava ja joka päivä 10–15 esitystä. Kyläosasto järjestettiin yhdessä Leader-ryhmien, hankkeiden ja kylien kanssa.
- Valtakunnallinen **Lokaali juhlaseminaari** järjestettiin Pieksämäellä 28.–29.8. ja Jäskey toimi paikallisen pääjärjestäjänä. Kyläretket kustannettiin yhdessä toimintaryhmien kanssa – varsinaisen seminaarin kustansi Suomen kylätoiminta ry ja maaseutuverkosto.
- **Voimistuvat kylät seminaari** järjestettiin Mikkelissä 8.-9.10. yhdessä Veej'jakaja ry:n ja valtakunnallisten kampanjajärjestöjen kanssa. Seminaarissa käytiin vilkas keskustelu ja sen seurauksena Kangasniemellä järjestettiin myöhemmin kylien, seurakunnan ja kunnan yhteistyöseminaari. Vastaavaa seminaaria suunnitellaan myös Rantasalmelle.

11 Osallistuminen muihin tilaisuuksiin

Vuoden aikana osallistuttiin kymmeneen seminaariin ja tilaisuuteen, muun muassa Suomen kylätoiminta ry:n, Leader-ryhmien, Ruralia-instituutin, Ely-keskuksen, kylien ja kuntien järjestämiin. Alustuksia oli muun muassa Pertunmaan asukashankintatyöryhmässä 15.3., pohjoismaisessa maaseutututkimusseminaarissa Tuusulassa 17.3., Suomen kylätoiminta ry:n neuvottelupäivillä 28.4., Savonlinnan kylien neuvottelussa 3.5., Mikkelin vapaa-ajan asukkaiden neuvostossa 14.5. Kerimäen Anttolan kyläkokouksessa 10.6., suomenruotsalaisessa Landsbygdsriksdagensissa 25.9., kyläsuunnitteluseminaarissa Hollannin Sneekissä 3.11. ja kyläsuunnitteluseminaarissa Forssassa 23.11.

Näistä tilaisuuksista on kuvia ja juttua Jäskyn arkistosivulla, www.jasky.net/arkis10.html

12 Vuoden kylä ja muut muistamiset

Etelä-Savon 22. Vuoden kyläksi valittiin Savonlinnan Savonrannan Rönkönvaara-Lapinlahti. Maakuntahallitus valitsi Vuoden kylän kokouksessaan 14.6. Valinta perustui Jäskyn esitykseen, jossa todetaan:

1. Pieni kylä on toteuttanut suuria hankkeita. Rönkönvaaran entinen koulu ostettiin vuonna 2007 ja kunnostetaan kylätaloksi. Hanke on jo pitkällä ja Rönkkötalosta on muodostunut kylän keskipiste.
2. Talkootyö ja yhteistoiminta ovat voimissaan. Kylätalossa on runsaasti toimintaa, sekä isoja tilaisuuksia että viikoittaisia ryhmiä. Rönkkötalohankkeiden omarahoitusosuuden hankkimiseksi toimii aktiivinen piirakka-ryhmä joka on paistanut karjalanpiirakkaa ja muita leivonnaisia myyntiin jo 15 000 euron edestä.
3. Tiedotus on avointa ja säännöllistä. Kylän nettisivuilla on runsaasti tietoa toiminnasta, postin kautta jaetaan tiedotteita, kaksi kertaa vuodessa on omat infosit paikallislehdessä ja kylätalon ilmoitustaululla on kylän sekä kaupungin tiedotteita.
4. Kylän toiminta on pitkäjänteistä. Kylä ylläpitää Harjujärven virkistysaluetta, uimarantaa ja saunaa Savonrannan kehittämissäätiön mailla. Alueelle on rakennettu laavuja ja muuta tarpeellista. Kylään muuttaa joka vuosi uusiakin perheitä.

Kylässä on myös erittäin runsaasti eri alojen yrityksiä, muun muassa taksi, kotiapu, kuljetusyrittäjä, tilitoimisto, taimisto, rakennusyrittäjä, kalastaja, saha, nahkatuotteiden valmistus, kalakauppias, peltityöntekijä, käsityöntekijöitä, lomakylä, rakennustarvikekauppias, putkiliike, lämpöyrittäjä, kaivinkone ja maatalousyrittäjiä. Lypsylehmiä on enää kahdessa talossa.

Järvi-Suomen kylät puolsi Valkoisen ruusun ritarikunnan ansioristin myöntämistä kyläpäällikkö **Pauli Aholaiselle** Joroisten Kolman kylästä. Pauli Aholainen on erittäin pitkään ja aktiivisesti kehittänyt kotikylänsä ja innoistanut muita kyläläisiä mukaan kehittämään kylää, kuntaa ja seutua.

Suomen Kylätoiminta ry:n hopeinen ansiomerkki myönnettiin Rönkönvaara-Lapinlahti kyläyhdistys ry:n hallitusaktiiville ja talkoolaiselle **Liisa Kinnuselle**. Hän on muun muassa toiminut hallituksessa kyläyhdistyksen perustamisesta lähtien, vuodet 1981–2002 yhteensä 21 vuotta ja siitä sihteerinä vuodet 1983–1999 yhteensä 17 vuotta.

13 Valtionapu ja varainhankinta

Jäsky sai valtion toiminta-avustusta 33 733 euroa vuonna 2010, jäsenmaksut tuottivat 3 685 euroa. Myyntituloja tuli 661 euroa ja kurssi- ja tapahtumamaksuja 561 euroa. Suurimpia kuluja oli kyläasiamiehen palkka, matkakulut ja tiedotustoiminta. Vuoden alijäämä oli 852,67 euroa.

14 Yhteistyö ja verkostoituminen laajeni

Yhteistyötä tehtiin vuoden varrella erityisesti seuraavien tahojen kanssa:

Piällysmies, Rajupusu ja Veej`jakaja Leader-ryhmät. Hanketoiminnasta tiedotettiin kylille ja monet hankkeet käyttivät Jäskyn kyläosoitteistoa.

Yritykset: Osuuskauppa Suur-Savo tuki Jäskyn toimintaa kustantamalla kyläkirjeen postituksia. Muutamat yritykset liittyivät Jäskyn kannatusjäseniksi ja monet ostivat Jäskyn kirkkokortteja.

MTK-Etelä-Savon kanssa kutsuttiin kokoon maaseutujärjestöjen foorumin.

Muita maaseutujärjestöjä osallistui foorumiin.

Ristiinan ja Mikkelin vapaa-ajan asukkaiden toimikuntien kanssa vaihdettiin tietoja ja kyläasiamies osallistui palaveriin Mikkkelissä.

Maakuntaliitto, Ely-keskus ja ympäristökeskus: osallistuttiin tilaisuuksiin, neuvoteltiin hankkeista ja ohjelmita.

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman arviointi Makea. Henrik Hausen jäsen ohjausryhmässä.

Etelä-Savon maaseudun kehittämisohjelman seurantar ryhmä, Henrik Hausen.

Alueen kunnat: kuntien kylätilaisuudet, kyläsuunnitteluseminaarit.

Helsingin yliopiston Ruralia-instituutti, osallistuttiin seminaareihin, Henrik Hausen jäsen instituutin Mikkelin yksikön neuvottelukunnassa. Ruralia tarjosi tiloja käyttöön seminaareihin ja Jäsky antoi kyläosoitteiston tietoja Ruralian kesäasukas- ja kylätutkimuksiin.

Mikkelin ammattikorkeakoulu, yhteistyötä mm. Juvenia nuorisohankkeen kanssa. Alustus hankeseminaarissa ja neuvottelut nuorisohankkeesta.

Etelä-Savon vesienhoidon yhteistyöryhmä: Jäskyn edustajana Eila Puhakainen, varalla Henrik Hausen.

Etelä-Savon suurpetoneuvottelukunta: Jouko Mälkiä.

Suomen kylätoiminta ry:n kyläjaosto: Henrik Hausen jäsen ja jaoston tiedottaja.

Etelä-Savon Maa- ja kotitalousnaiset, Henrik Hausen Kylävillitys-hankkeen ohjausryhmässä.

Mikkelin kylien neuvottelukunta, Pieksämäen kylien neuvottelukunta Lemmari, Savonlinnan kylien neuvosto, Etelä-Savon liikunta ry: osallistuttiin tilaisuuksiin, kutsuttiin seminaareihin ja tiedotettiin kylille yhteistyökumppaneiden toiminnasta.

Suomen kylätoiminta ry: osallistuttiin moniin tilaisuuksiin.